

مقدمه نگارنده

از دوره‌ای که شنوندۀ موسیقی ایرانی شدم، همیشه بخش تک‌نوازی و علی‌الخصوص بداهه‌نوازی آن را با جذابیت بیشتری داشته و جایگاه خلق آهنگ و بداهه‌نوازی را بفراز قلهٔ این کوه استوار می‌دانم. ماندگاری این نغمات در طول قرن‌ها حکایت از عظمت و شکوه آن دارد و انگشت‌شماربودن کسانی که راه دشوار و به ظاهر آسان آن را پیموده‌اند دلالت بر بکربودن این قله و زلالی چشمۀ زاینده آن دارد.

بداهه‌نوازی جدای از اکتسابات و امکانات بیرونی آمادگی درونی می‌طلبد؛ گوش و هوشی تیز برای دریافت اشارات ملوودی و ریتم و درکی عمیق از مطالب ردیف، ملوودی‌ها، جمله‌بندی‌ها و تشخیصِ حالت ملوودی و پرورش آن و همچنین انتقال سریع تمامی این نکات روی ساز. اصل قضیه اما روح و جسمی به وحدت رسیده و آزاده، خیالی آسوده و ضمیری خبردار که به گفتۀ حافظاً:

ای بی خبر بکوش که صاحب خبرشوی تا راه‌رونباشی کی راهبرشوی؟

به عقیده نگارنده، هرگاه زیبایی ثبت شود، نفس زیبایی آسیب می‌بیند و رو به فراموشی و زوال می‌رود و حالتی مجازی پیدا می‌کند، زیرا افراد خود را بی‌نیاز از درک حقیقی آن می‌دانند و به ظاهراً آن بستنده می‌کنند و در صورت تداوم قوۀ احساس‌شان تحلیل می‌رود.

در شرایط فعلی موسیقی ایرانی-که بسیاری از قطعات کنونی کمتر تعلقی به شیوه ملوودی پردازی ایرانی دارند- صرفاً با اجرای قطعه‌ای با یک ساز ایرانی نمی‌توان گفت موسیقی ایرانی اجرا می‌شود؛ لذا در این شرایط برای آشنایی بیشتر کسانی که با این نوع نوازنده‌گی و آهنگسازی و استادان آن آشنایی کمی دارند نواختن از روی نت نگاشته این قطعات بسیار مفید و راهنمای راهگشاست.

کتاب حاضر حاوی ده قطعه ضربی برگزیده از استادان زبدۀ موسیقی ایرانی است که عمدها به صورت تک‌نوازی و بداهه‌نوازی اجرا شده‌اند و برای نخستین بار توسط این نگارنده به نت درآمده‌اند. این قطعات از نوازنده‌گان سازهایی به غیر از سنتور اقتباس شده و به جز سه قطعه باقی به صورت تک‌نوازی اجرا شده‌اند.

- در ادامه، توضیحاتی درباره نحوه نت‌نگاری و تنظیم قطعات کتاب حاضر به نظرخوانندگان گرامی می‌رسد:
۱. شیوه و علائم نت‌نویسی کتاب حاضر بر پایه مُثُد استادان ابوالحسن صبا و فرامرز پایور است.
  ۲. در آونگاری و تنظیم قطعات بیان اصل مlodی همواره مَذْنُظم بوده، مگر در مواردی که تشخیص دادم به اصل و حالت مlodی خدشه‌ای وارد نمی‌شود.
  ۳. در بعضی قطعات (مانند اجرای ارسلان درگاهی) که به صورت کاملاً بداهه اجرا شده و گویا مlodی برای خود نوازنده هم تازگی دارد سعی کردم از درج سکوت‌های طولانی صرف نظر کنم و پایه‌هایی را که بین جملات اجرا می‌شود و اندکی با هم فرق دارند همسان کنم تا برای ثبت و اجرا مناسب تر باشد ولی در اصل مlodی همچنان پایبند اجرای نوازنده بوده‌ام.
  ۴. در تکرار برخی جملات مlodی را به طرزی متفاوت نوشته‌ام تا دونوع شیوه اجرا از یک مlodی را نشان داده باشم.
  ۵. در تنظیم این قطعات به دلیل استفاده کمتر از نت رِکُن پشت خرک هفتم را کُن کوک کردم تا برای اجرا امکانات سیم زرد را از دست ندهم.
- در پایان، تشکر و قدردانی خود را از استاد میلاد کیایی بابت بهره‌مند ساختن اینجانب از تجربیات موسیقی‌ای خود و نیز نگارش مقدمه برای این کتاب، و جناب آقای شهاب‌منا، محقق، مؤلف و مدیریت انتشارات خنیاگر ابراز می‌دارم که تا قبل از آشنایی، همکاری و پیگیری ایشان نت این قطعات در حافظه نگارنده و رایانه محبوس بود.^۱ کتاب حاضر را به پدر و مادر عزیزم، به پاس سال‌ها صبوری و مهربانی شان تقدیم می‌کنم.

ما خرقه زهد بر سر خُم کردیم با خاک خرابات تیمم کردیم
 باشد که در این میکده‌ها دریابیم آن عمرکه در مدرسه‌ها گم کردیم^۲

محمود بامداد

تیرماه ۱۳۹۵، تهران

Shiraz-Beethoven.ir

^۱. خوانندگان گرامی می‌توانند پیشنهادها و نظرهای خود درباره این اثر را به نشانی الکترونیکی Mahmood.bamdad@yahoo.com ارسال کنند.

^۲. منسوب به امام محمد غزالی

احمد عباد

در سال ۱۲۸۵ در تهران متولد شد. وی فرزند استاد بزرگ موسیقی، میرزا عبد‌الله، بود ہرچند در طفولیت پدر دار فانی را وداع گفت و ادامه کار نو از نمکی را با خواهانش، ملوك و مولود، و برادرش، جواد، ادامه داد. ابته شیوه نواختن استاد عبادی منحصر بفرد و جدا از شیوه پدر و به طور کل شیوه قاجاری است. عبادی در سال ۱۳۷۱ درگذشت و در امام زاده طاهر مرسر کرج به خاک سپرده شد.

Shiraz-Beethoven.ir

پیش درآمد شور

حمد عبادی

The musical score is handwritten on ten staves. It starts with a melodic line in common time (P 8). The first staff features a continuous sequence of sixteenth-note patterns. Subsequent staves introduce harmonic chords, primarily consisting of eighth-note pairs. The score includes various dynamic markings: 'tr' (trill) at the beginning of the first staff, 'V' (volume) throughout, and '>' (forte) in the middle section. The final staff ends with a rhythmic pattern. The entire score is written in black ink on white paper.

2

3

4

فهرست قطعات کتاب و لوح فشردهٔ ضمیمه

نام قطعه	نام آهنگساز/تک‌نواز	نوع اجرا	شماره صفحه
۱. پیش‌درآمد شور	ارسان درگاهی	تک‌نوازی سه‌تار ^۱	۱۲
۲. پیش‌درآمد شور	احمد عبادی	تک‌نوازی سه‌تار ^۲	۱۶
۳. چهارمضراب شور	پرویز یاحقی	تک‌نوازی ویلن ^۳	۲۰
۴. مقدمهٔ شور (پاییز)	اسدالله ملک	گروه‌نوازی ^۴	۲۴
۵. رنگ شور	سیمین آقارضی	تک‌نوازی قانون ^۵	۲۸
۶. پیش‌درآمد ابوعطای	علی تجویدی	ارکستر گلهای ^۶	۳۲
۷. پیش‌درآمد ابوعطای	جلیل شهناز	تک‌نوازی تار ^۷	۳۶
۸. ضربی ابوعطای	حسن کساوی	تک‌نوازی نی ^۸	۴۰
۹. پیش‌درآمد ابوعطای	فرهنگ شریف	گروه‌نوازی ^۹	۴۴
۱۰. پیش‌درآمد دشتی	رضا محجوی	تک‌نوازی ویلن ^{۱۰}	۴۸
۱۱. رنگ دشتی	محمد بامداد	تک‌نوازی سنتور	۵۰
۱۲. تصنیف از عهد مجنون	محمد بامداد	گروه‌نوازی ^{۱۱}	-

۱. برگرفته از مجموعه آثار ادب خوانساری (آلبوم شماره ۶)

۲. برگرفته از برنامه گلهای، برگ سیز شماره ۱۴۴

۳. برگرفته از برنامه گلهای، برگ سیز شماره ۳۶

۴. برگرفته از آلبوم نغمه رؤیایی

۵. برگرفته از برنامه رادیویی بزم شباهنگ

۶. برگرفته از برنامه گلهای رنگارنگ، شماره ۱۹۶ ب

۷. ضبط خصوصی، همراه با آواز استاد تاج اصفهانی (با مطلع هرگز حسد نبردم بر منصی و مالی)

۸. برگرفته از مجموعه صوتی از کران زنده‌رود (آلبوم شماره ۳)

۹. برگرفته از برنامه رادیویی بزم شباهنگ

۱۰. برگرفته از اجرای خصوصی جلال ذوالفنون با سه‌تار

۱۱. خواننده: حسین علیشاپور، تنظیم: پیمان خازنی، شعر: مهدخت مخبر